

Alusta alkaen 71

Jaakobin siunaus jatkuu

1 Moos 49:13-33

Edellä olemme kuulleet, kuinka israelilaisten kantaisä, Jaakob, oli kuolinvuoteellaan kutsunut poikansa tulemaan siunattaviksi. Samalla hän kertoisi heille ennustuksen siitä, mitä myöhäisempinä aikoina tapahtuisi. Viime kerralla kuulumme, kuinka Ruuben, Simeon ja Leevi saivat osakseen ankaran tulevaisuuden näkymän. Syynä olivat heidän tekemänsä karkeat synnit. Jaakob tahtoi heidän ja heidän heimojensa kohtalon kautta teroittaa poikiensa mieleen Jumalan pelkoa: pahan tekeminen toisi mukanaan rangaistuksen.

Mutta toisaalta neljäs veli, Juuda, oli saanut osakseen hämmästyttävän armollisen siunauksen, vaikka ei hänkään ollut hurskaasti elänyt. Tämä kertoo Jumalan armosta. Jumalan yhteydessä eletään uskomalla Jumalan lupauksiin, ei ansiokkaita töitä tekemällä.

Tähän viittaa varsinkin se, että Juudan heimosta oli syntyvä Messias. Häneen uskomalla ihminen pelastuu ja saa osakseen Jumalan siunauksen. (On myönnettävä, että vielä tuossa vaiheessa Juudan saaman siunauksen liittyminen Messiaaseen on kovin hämärä. Mutta jos kertomusta Jaakobin pojilleen antamasta siunauksesta lukee osana koko Raamattua, tällainen tulkinta tulee selvästi näkyviin. Tästä kertoo sekin, että jo juutalaisille rabbeille Juudan saama siunaus oli messiaaninen.)

Mitä Sebulonin jälkeläisille tapahtuisi

Mutta Jaakobin pojilleen antama siunaus ja ennustus jatkui. Seuraavana oli vuorossa Sebulon -niminen poika.

Sebulon on asuva meren äärellä, hän asettuu rannikolle, missä laivat kulkevat, hänen selkänsä taa jää Sidon. (1 Moos 49:13)

Tämä ei ollut kummoinen siunaus. Sebulonin heimosta tuli heikko ja se jäi Sidonin vahvan pakanakaupungin vaikutuspiiriin. Juutalaiset eivät tosiaankaan olleet mikään merenkulkijakansa, joten meren läheisyydestäkään ei ollut Sebulonin heimolle hyötyä.

Tämän kaiken vuoksi profeetta Jesaja piti Sebulonin ja Naftalin alueita ankeina, pimeyden ja ”kuoleman varjon” maana.

Aikoinaan Herra vei kunnian Sebulonin ja Naftalin mailta. Mutta kerran hän taas palauttaa kunniaan Meren tien, Jordanin takaisen maan ja muukalaisten Galilean. Kansa, joka pimeydessä vaeltaa, näkee suuren valon. Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa, loistaa kirkkaus. Sinä teet runsaaksi riemun, annat suuren ilon. He iloitsevat sinun edessäsi niin kuin elonkorjuun aikana iloitaan, niin kuin saaliinjaossa riemuitaan. Ikeen, joka painaa heidän hartioitaan,

valjaat, jotka painavat olkapäitä,
ja heidän käskijänsä sauvan
sinä murskaat,
niin kuin murskasit Midianin vallan. (Jes 8:23-9:3)

Tämäkin on messiaanisesti tulkittu kohta. Tulkinta osoittautui oikeaksi, sillä Jeesuksen kotipaikka, Nasaret, sijaitsi Sebulonin ja Naftalin mailla, alueella joka ei ollut kunnolla edes juutalaista, vaan vahvan pakanallisen vaikutuksen alla. Tuohon pimeyden maahan Messias syntyi.

Isaskarin ja Danin heimojen tulevaisuus

Isaskar on vahvaluinen juhta,
joka makaa kuormaansa odottaen.
Hän näki asuinsijansa hyväksi ja maansa ihanaksi. Hän painoi olkansa taakan alle,
kävi tekemään orjan töitä. (1 Moos 49:14)

Tässä kaivattaisiin modernia kommentaaria kertomaan, mitä tämä tarkoittaa. Ehkä on kyse siitä, että Isaskarin heimo ei ottanut osaa muitten heimojen kanssa Israelin maan valloittamiseen. Isaskarin heimon roolista ei nimittäin kerrota mitään Tuomarien kirjan 1 luvussa, jossa puhutaan siitä, mitä eri heimot tekivät maata valloittaessaan. Pian Isaskarin heimo joutui naapurikansojen vaikutusvallan alle, pakkotyöhön ja maksamaan veroja vieraille hallitsijoille.

Dan on ajava kansansa asiaa
yhtenä Israelin heimoista.
Dan on oleva käärmeenä tiellä, polulla kyynä, joka puree hevosta vuohiseen, niin
että ratsastaja suistuu maahan.
Herra, sinulta minä odotan pelastusta! (1 Moos 49:16-18)

Tämänkin kohdan kunnollinen selittäminen vaatisi modernia kommentaaria. Yksi mahdollinen selitys on Tuomarien kirjan 18 luku. Sen mukaan Danin heimo oli tosiaankin kuin kyy, vaarallinen ja väkivaltainen.

Tuomarien kirja kertoo:

Siihen aikaan, kun Israelissa ei vielä ollut kuningasta, Danin heimo etsiskeli itselleen asuinpaikkaa. Sillä ei vielä ollut omaa aluetta Israelin heimojen keskuudessa. (Tuom. 18:1)

Kierrellessään ympäriinsä Danin heimon miehet tulivat Miika –nimisen miehen taloon ja ryöstivät mukaansa Miikan jumalankuvat, kasukan ja kotipapin. Miikan naapurit huomasivat sen ja lähtivät apuun.

He olivat jo ehtineet kauas Miikan talosta, kun lähiympäristön miehet hälytettiin koolle. Miehet lähtivät seuraamaan danilaisia ja tavoittivat heidät. Takaa-ajajat huusivat danilaisille, ja nämä kääntyivät ympäri ja kysyivät Miikalta: "Mikä sinulla on hätänä, kun olet koonnut tuollaisen joukon?" Miika vastasi: "Te otitte minulta jumalat, jotka olin teettänyt, ja veitte minun pappini mennessänne. Mitä minulla enää on jäljellä? Ja sitten vielä kysytte, mikä minulla on hätänä!" Mutta danilaiset sanoivat: "Ei sanaakaan enää! Muuten kiivasluontoiset miehemme käyvät kimppuunne, ja se olisi sinun ja perheesi surma." Sitten danilaiset lähtivät

jatkamaan matkaa, ja kun Miika huomasi, että he olivat häntä vahvempia, hän kääntyi ja palasi kotiin. (Tuom 18:22-26)

Raamattu painottaa tässä kertomuksessa sitä, että Israelissa elettiin ennen kuningasaikaa kuin pellossa. Jokainen teki mitä halusi ja vahvimman laki oli vallalla. Tämä on Raamatun realismia. Se tuo säälimättä esiin ihmisten raadollisuuden, myös Jumalan kansan raadollisuuden. Sitä vastaan Jumalan armo ja uskollisuus piirtyy niin vahvana kuin se on.

Otettuaan Miikalta hänen teettämänsä jumalankuvat ja vietyään hänen pappinsa danilaiset menivät Laisiin ja kävivät sen pahaa aavistamattomien asukkaiden kimppuun. He surmasivat kaikki Laaisin asukkaat ja perustivat paikalle oman kaupunkinsa, jolle he antoivat nimen Dan. Miikan talosta viety pappi toimi heidän pappinaan ja Miikan jumalankuva oli heidän pyhätössään Danin kaupungissa.

Jos Jaakobin ennustus ja siunaus viittaa tällaisiin tapahtumiin, niin siinä oleva loppurukous ”Herra, sinulta minä odotan pelastusta” on tulkittava huokaukseksi Jumalan puoleen. Herra auta kansaasi, ettei se sortuisi häikäilemättömyyteen, väkivaltaan ja epäjumalanpalvelukseen! Ettei sille kokonaisuutena kävisi niin kuin Danin heimolle.

Gadin, Asserin ja Naftalin heimojen osa

Gadia ahdistavat rosvojen joukot, ja Gad ahdistaa niitä, seuraa niiden kintereillä. (1 Moos 49:19)

Gadin heimo asui myöhemmin Jordanin itäpuolella, Gileadissa. Siellä sitä ahdistivat autiomaasta tulevat kansat, varsinkin ammonilaiset, mutta se puolustautui urhoollisesti niitä vastaan. Tätä urheutta ylistetään Mooseksen kansalle antamassa siunauksessa (5 Moos 33:20-21)

Asserin leipä on runsas, hän tarjoaa kuninkaiden herkkuja. (1 Moos 49:20)

Asserin heimo asettui Israelin maan valloituksen jälkeen asumaan viljavalle seudulle, joka sijaitsee Karmel-vuoren ja Foinikian välissä. Sieltä saatiin runsaasti vehnää, viiniä ja öljyä, joita riitti vientiinkin, myös Foinikian ruhtinasten pöytiin (ks. Hes. 27:17)

Naftali on vapaana juokseva kauris, kauniita ovat hänen vasansa. (1 Moos 49:21)

Tämän jakeen kääntäminen on vaikeaa, sillä käännös riippuu siitä, miten konsonanttimerkit vokalisoidaan. Se voidaan kuulemma kääntää myös: ”Naftali on solakka terebinti-puu, se kasvattaa kauniita latvuksia”.

Ihmeellinen on myös se, mistä vuoden 1992 käännös on saanut käännöksen ”kauniita ovat hänen vasansa”. Vuoden 1933 käännös sanoo: ”hän antaa kauniita sanoja”.

[tässä voisi soittaa ”kotkat kokoontuvat -Laatolle” ja keskustella lisäksi siitä, mikä on paras Raamatun käännös].

Joosefin heimon saama siunaus

Joosef on hedelmäpuu,
nuori hedelmäpuu lähteen äärellä,
sen oksat ojentuvat yli muurin. (1 Moos 49:22)

Joosefin heimo saa Jaakobilta toiseksi parhaan siunauksen, Juudan heimon jälkeen. Joosefista tulikin mahtava kaksoisheimo, johon kuuluvien sukupuu laskettiin hänen kahden poikansa, Efraimin ja Manassan mukaan. Sen maa oli viljavaa ja kaunista, siihen kuului ns. Efraimin vuoristo ja alueita Gileadista ja Basanista. Ilmeisesti siksi sitä verrataan hedelmäpuuhun, joka kasvaa lähteen äärellä ja saa siis runsaasti vettä ihanien hedelmien tuottamiseen.

Tuo tarkoittaa varmaankin ennen kaikkea maallista hyvää, mutta väistämättä mieleen tulee myös Psalmissa 1 oleva kuvaus hengellisistä siunauksista:

[vanhurskas] löytää ilonsa Herran laista, tutkii sitä päivin ja öin.
Hän on kuin puu, vetten äärelle istutettu: se antaa hedelmän ajallaan, eivätkä sen lehdet lakastu. Hän menestyy kaikissa tomissaan. (Psalmi 1: 2)

Jos haluaa saada todellisia, jumalallisia siunauksia osakseen, pitää lukea paljon Raamattua, halulla ja ilolla mietiskellen sen käskyjä ja lupauksia.

Jousimiehet hätyyttävät häntä,
he ampuvat ja ahdistavat häntä,
mutta hänen jousensa pysyy jäntevänä
ja hänen kätensä ovat nopeat. (1 Moos 49:23)

Näin joosefilaisille heimoille, Efraimille ja Manasselle, sitten Israelin maassa kävikin, kun naapurikansat, varsinkin midianilaiset, yrittivät valloittaa viljavan maan (ks. Tuom. 6-8). Mutta Manassan heimo teki pontevasti vastarintaa, varsinkin heimoon kuuluvan Gideon-nimisen kansanjohtajan aikana. He voittivat midianilaiset Jisreelin tasongolla. Tästä seurasi riitaa efraimilaisten kanssa, sillä heidän mielestään heitä ei ollut otettu mukaan sotaretkelle mukaan (Tuom 8:1-3).

Minun tekee kuitenkin mieli tehdä tästä kohdasta hengellinen, vertauskuvallinen sovellutus: Kun ihminen alkaa lukea Jumalan sanaa, tutkia sitä päivin ja öin ja löytää ilonsa siitä, paholainen ei jää toimeettomaksi vaan alkaa ahdistaa erilaisilla henkisillä ja aineellisilla vastoinkäymisillä. Näin ainakin Luther opetti:

Sillä niin pian kuin Jumalan sana sinussa kasvaa, on perkele kiusaava sinua, tekevä sinut oikeaksi tohtoriksi ja opettava sinua lähettämillään ahdistuksilla etsimään Jumalan sanaa. Sillä minut itseni (jotta minä hiiren papana myös sekoittaisin itseni pippurien joukkoon) on sangen paljosta kiitettävä paavilaisiani, koska he ovat perkeleen riehunnalla niin musertaneet minut, saattaneet kauhun ja ahdistuksen valtaan, että ovat tehneet minusta varsin hyvän teologin, mitä minusta ei muuten olisi tullut.

Ahdistuksista on siis loppujen lopuksi hyötyä, jos ihminen ei anna periksi, vaan janoaa, lukee ja mietiskelee Jumalan sanaa edelleenkin. Ahdistuksista tulee Lutherin mukaan ”koetinkivi”, joka pakottaa ihmisen käytännössä kokeilemaan ja kokemaan, kuinka voimakas, luotettava ja vaikuttava teos Raamattu on:

[Tämä kiusaus ja ahdistus] on koetinkivi, joka ei ainoastaan opeta sinua tietämään ja ymmärtämään, vaan myös kokemaan, kuinka oikea, kuinka tosi, kuinka makea, kuinka suloinen, kuinka lohdullinen Jumalan sana on, viisaus yli kaiken viisauden.]

Joosefin heimon sitkeä urhoollisuus ei ollut sen omasta voimasta kiinni, vaan Jumalasta, johon e turvasi. Sama pätee siihen, kun Jumalan sanaa mietiskelevä saa voiton ahdistajistaan:

Tämän saa aikaan Jaakobin Väkevä,
hän, jonka nimi on Paimen,
Israelin Kallio (1 Moos 49:24)

Jumala on Jaakobin Jumala, Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin sukuun sitoutunut Israelin Jumala, joka on ilmoittanut itsensä tietyissä historian tapahtumissa, jotka huipentuivat Messiaassa, Jeesus Nasaretilaisessa. Modernista ihmisestä saattaa tuntua, ettei oikea Jumala voi tällä tavalla sitoutua joihinkin tiettyihin inhimillisiin tapahtumiin ja uskon muotoon. Mutta kyllä hän voi. Joka turvautuu häneen, saa itse havaita, että kyseessä on tosi Jumala, vaikuttava Jumala, Väkevä Jumala.

Hän on myös ”Paimen”, muinaiseen paimentolaiskansaansa sitoutunut Jumala, joka on kuitenkin Jeesuksen kautta laajentanut armoliittonsa koskemaan kaikkia kansoja. Silti hän on säilynyt Paimenena. Niin kuin Jeesus sanoi:

Minä olen se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä.
Mutta palkkainen, joka ei ole paimen ja jonka omia lampaat eivät ole, kun hän näkee suden tulevan, niin hän jättää lampaat ja pakenee; ja susi ryöstää ja hajottaa ne.
Hän pakenee, sillä hän on palkattu eikä välitä lampaista.
Minä olen se hyvä paimen, ja minä tunnen omani, ja minun omani tuntevat minut, niin kuin Isä tuntee minut ja minä tunnen Isän; ja minä annan henkeni lammasten edestä. (Joh 10:11-15).

Tämä Jumala auttaisi Joosefin heimoa ja antaisi sille sekä maallisia että hengellisiä siunauksia:

isäsi Jumala, joka on auttava sinua,
Kaikkivaltias, joka siunaa sinua,
antaa siunauksia ylhäältä taivaasta
ja siunauksia syvyyksistä maan alta,
siunauksia kohduille ja rinnoille.

Isäsi siunaukset ovat vahvemmat kuin ikivanhat vuoret, kuin ihanat ikuiset kukkulat.
Ne siunaukset tulkoot Joosefin osaksi, hänen, joka on päämies veljiensä joukossa. (1 Moos 49:25-26)

Benjaminin heimon saama siunaus

Benjamin on saalistava susi, aamuisin hänellä on aina syötävää, ja iltaisin hän jakaa saalista. (1 Moos 49:27)

Tämä ei ole pelkkää kehua, vaan viittaa siihen, että benjaminilaisistakin tulisi väkivaltainen ja omapäinen heimo. Näin kävikin. Tuomarien kirjan luvuissa 19-21 on pitkä kertomus siitä, kuinka Gibeon kaupungissa asuvat benjaminilaiset joukkoraiskasivat ja murhasivat törkeällä tavalla erään leeviläisen miehen vaimon. Siitä nousi valtava paheksuminen muitten heimojen kesken ja ne nousivat yhdessä rankaisemaan benjaminilaisia. Sen seurauksena Benjaminin heimo melkein hävisi sukupuuttoon, mutta erikoisen järjestelyn avulla tämä estettiin ja heimon miehet saivat itselleen vaimoja ja se saattoi jälleen lisääntyä ja vahvistua.

Tämä kertoo minusta siitä, että Raamattu tuo israelilaisten tekemät vääryydet säälittä julki ja tuomitsee ne. Siksi ei nykyisinkään ole raamatullista saati sitten tarpeellista meidän kristittyjen hyväksyä kaikkea sitä väkivaltapolitiikkaa, jota Israelin valtio harjoittaa palestiinalaisia vastaan. Toisaalta myöskään palestiinalaisten kritiikin paapominen ei ole oikein.

Nämä ovat Israelin heimot ja niiden kantaisät, kaikkiaan kaksitoista, ja näin puhui heille heidän isänsä Jaakob, kun hän siunasi heidät. Kullekin heistä hän lausui siunauksen. (1 Moos 49:28)